

Hoe nu verder?

Eind juni vond in Den Haag de grote NAVO-conferentie plaats, waar maandenlange voorbereidingen aan vooraf gingen. Delen van de residentie waren in de dagen rondom de top nauwelijks toegankelijk. Het zorgde voor veel overlast, maar ach, voor een veilige externe omgeving moet je nu eenmaal iets over hebben. Immers, de toekomst van de NAVO zou op deze top worden besproken.

En dan de top zelf. Veel Nederlanders vonden de vleierijen tijdens de top richting de Amerikaanse president Donald Trump een gênante vertoning. ‘We gaan die Trump toch niet zo opzichtig zoveel stroop om de mond smeren’, was het commentaar. Hoe dan ook, secretaris-generaal van de NAVO Mark Rutte slaagde in zijn missie: 1. zorg dat alle NAVO-lidstaten instemmen met het Amerikaanse voorstel voor een ophoging van de NAVO-norm van 2 naar 5%, slim met een ‘Ruttiaanse truc’ opgeknipt in 3,5 en 1,5%; 2. hou de VS binnen boord; en 3. bekommer je om Trump zodat hij zich tijdens de top koest houdt. Mission completed! De eenheid binnen de NAVO werd weer hersteld, hoewel het er direct na het aantreden van Trump heel anders uitzag, en in de alliantie gaan Canada en de Europese lidstaten veel meer bijdragen aan de gezamenlijke veiligheid.

We zijn nu drie maanden verder; er is alweer veel gebeurd. Trump liet half augustus in Alaska de rode loper uitrollen voor zijn Russische ambtgenoot Vladimir Poetin. Trump ontving hem met applaus. Dat was nogal wat: het Internationaal Strafhof in Den Haag heeft immers in 2023 een arrestatiebevel uitgevaardigd tegen Poetin, maar ja, de Verenigde Staten erkennen het strafhof niet. Poetin hoefde niets te vrezen.

Hoewel Trump een week voor de ontmoeting nog meeging in Poetins retoriek en sprak over de uitruil van gebieden in Oekraïne, wist een aantal invloedrijke regeringsleiders van andere NAVO-landen Trump in een teleconferentie weer op andere gedachten te brengen. Trump zou Poetin naar de onderhandelingstafel dwingen en hiertoe zo nodig stevige maatregelen inzetten. Na de korte bijeenkomst was het onduidelijk wat beide presidenten nu precies hadden besloten, maar Trump sprak ineens niet meer over sancties.

Een nieuw overleg werd ingelast. Trump ontving op het Witte Huis de Oekraïense president Volodymyr Zelensky en een zevental politieke leiders uit Europa een unicum.¹ Na afloop van de bijeenkomst verspreidde het Witte Huis een karikaturale foto waarop Trump in het Oval Office zowel Zelensky als de ‘zeven dwergjes’ uit Europa – zo leek het wel – bijna kinderlijk toesprak. ‘Peace Through Strength’ was de tekst bij de foto. Desondanks waren de Europese leiders opgelucht na de bespreking. Trump had gelukkig tijdens de bespreking met Poetin niet in zijn eentje over het lot van Oekraïne beschikt en toegegeven aan Poetins nukken.

De vraag blijft wel: hoe nu verder? De Oekraïense oorlog is nog steeds *hot*, maar kan ook na een bestand nog steeds verworden tot een uitzichtloos *frozen conflict*. De Russische ondermijning in landen elders in de wereld gaat gewoon door. De veiligheid in Europa staat op het spel, zoals in deze *Militaire Spectator* is te lezen. Europa moet niet steeds blijven discussiëren over de vraag ‘hoe nu verder?’, maar de handen ineenslaan en één gezamenlijke lijn trekken. ■

¹ Deze zeven politieke leiders waren premier Keir Starmer (Verenigd Koninkrijk), president Emmanuel Macron (Frankrijk), bondskanselier Friedrich Merz (Duitsland), premier Giorgia Meloni (Italië), president Alexander Stubb (Finland), Ursula von der Leyen (voorzitter van de Europese Commissie) en Mark Rutte (secretaris-generaal van de NAVO).